

Sygn. akt I ACa 1708/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Michał Kłós (spr.)

Sędziowie: SA Anna Beniak

SO (del.) Jolanta Jachowicz

Protokolant: sekr. sąd. Ewelina Stępień

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. w Łodzi na rozprawie

**sprawy z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
w W.**

przeciwko Ochotniczej Straży Pożarnej w P.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej K. R.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 19 października 2017 r. sygn. akt I C 674/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w P. kwotę 8.100 (osiem tysięcy sto) zł z tytułu zwrotu kosztów procesu postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 1708/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. przeciwko Ochotniczej Straży Pożarnej w P. z udziałem interwenienta ubocznego K. R. o zapłatę, w pkt 1 powyższego orzeczenia oddalił powództwo, w pkt 2 zasądził od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w P. kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w pkt 3 nakazał pobrać od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi kwotę 353,26 zł, tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o poczynione ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny w całości akceptuje i przyjmuje za własne, a których najistotniejsze elementy przedstawiają się następująco:

(...) w P. jest Stowarzyszeniem zarejestrowanym w Rejestrze Stowarzyszeń Sądu Okręgowego w Kaliszu pod nr 568.

W dniu 15 grudnia 2003 r. Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w P. podjął uchwałę nr 12/2003 o przyjęciu na członka wspierającego Stowarzyszenie (...) i ustaleniu udziału wspierającego w formie składki członkowskiej w kwocie 3.500 zł.

W dniu 22 grudnia 2004 r. pozwane Stowarzyszenie złożyło w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach Programu (...) wnioski o pomoc finansową w ramach działania 4. Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich według schematu 4.3 Publiczna Infrastruktura (...) na O. (...) w zakresie planowanego przedsięwzięcia polegającego na: uatrakcyjnieniu i zorganizowaniu życia sportowego mieszkańców w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe; remontu sali gimnastycznej; zainstalowaniu koszy na śmieci; modernizacji kuchni i budowie parkingu. Jako koszty całkowite przedsięwzięcia wskazano kwotę 315.907 zł, w tym 56.967,- zł koszty niekwalifikowane i 258.940 zł kosztów kwalifikowanych. Procentowy udział refundacji (...) w kosztach kwalifikowanych miał wynosić 50% tj. kwotę 129.470 zł, udział własny wnioskodawcy również miał wynosić kwotę 129.470 zł. Wnioskodawca - w imieniu którego wniosek podpisał Prezes Zarządu A. Z. (1) i S. J. K. (1) - oświadczył, że informacje zawarte we wniosku są prawdziwe, a także że na realizację wnioskowanego przedsięwzięcia nie korzysta i nie będzie korzystał z pomocy finansowej ze środków publicznych w ramach Programu (...), P., (...), pomocy Europejskiego Banku inwestycyjnego oraz innych międzynarodowych funduszy, a także że pomoc na różnicowanie działalności łącznie z pomocą pochodzącą z innych środków publicznych nie przekroczy 50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia i łącznie ze środkami pochodzącymi z innych źródeł nie przekroczy całkowitych kosztów przedsięwzięcia.

Do wniosku o przyznanie pomocy został dołączony harmonogram rzeczowo - finansowy przedsięwzięć, plan przedsięwzięcia sporządzony w dniu 22 grudnia 2003 r. przez Prezesa Stowarzyszenia (...), sprawozdanie finansowe za rok 2002, w którym wskazano, że łączny dochód Stowarzyszenia wynosi kwotę 5.489,22 zł, zaś wydatki kwotę 5.202,95 zł. Do wniosku o przyznanie pomocy zostało dołączone także zgłoszenie robót budowlanych z datą wpływu do Starostwa Powiatowego w W. 22 grudnia 2003 r., w którym jako przedmiot prac wskazano: „modernizacja sanitariatów, modernizacja kuchni, utwardzenie parkingu, wymiana stolarki okiennej, wykonanie ogrodzenia na długości 230 mb, zagospodarowanie terenu, utwardzenie ścieki rowerowej, modernizacja oświetlenia, wymiana opraw oświetleniowych, malowanie słupów” wraz z planami modernizacji.

W przygotowaniu wniosku pomagał J. B. (1), który zajmował kierownicze stanowisko w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i jednocześnie prowadził działalność gospodarczą w zakresie obsługi podmiotów i udzielania pomocy w uzyskiwaniu funduszy.

Każdy złożony wniosek był weryfikowany przez pracowników Agencji. Kartę kwalifikacyjną wypełniał pracownik weryfikujący, a po zweryfikowaniu wniosku dokumenty były przekazywane osobie sprawdzającej. Jeśli dochodziło do podpisania umowy to znaczyło, że wniosek był prawidłowy. Jeżeli były wątpliwości, których nie można było rozstrzygnąć na podstawie obowiązującej procedury, to konsultowano to z Centralą Departamentu merytorycznego Agencji. Z rozmów dotyczących wątpliwości były sporządzane notatki. Wyjaśnienia Centrali pracownicy Agencji uważali za wiążące.

Wszystkie umowy w ramach pomocy przedakcesyjnej powinny być podpisane do dnia 30 kwietnia 2004 r. Z uwagi na dużą liczbę wniosków, których Agencja nie mogła obsłużyć w terminie zwrócono się do Komisji Europejskiej o przedłużenie terminu do dnia 30 czerwca 2004 roku.

Pomysł sięgnięcia po środki z programu (...) przez pozwane Stowarzyszenie wyszedł od wójta gminy S. - K. R. - który zaproponował podpisanie umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Miało to mieć na celu pozyskanie środków z Unii Europejskiej w celu zagospodarowania terenu i poprawy życia społeczności lokalnej. Z Urzędu Gminy padła propozycja wsparcia finansowego OSP P. poprzez zapewnienie środków własnych.

Pismem z dnia 4 lutego 2004 r., Urząd Gminy w S. poinformował pozwane Stowarzyszenie, że w projekcie budżetu gminy na 2004 r. przyznana została dotacja w wysokości 186.437 zł, która przeznaczona jest na realizację działania 4

„Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”, schemat 4.3 „Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich” w ramach programu (...).

W dniu 22 marca 2004 r. M. W. - specjalista w powodowej Agencji przeprowadziła rozmowę telefoniczną z I. K. z Departamentu (...) i (...). W wyniku tej rozmowy zostało ustalone, że jeżeli w Stowarzyszeniu samorząd terytorialny ma co najmniej 1% udziału, co jest określone w statucie, to przyznana dotacja z budżetu np. gminy dla stowarzyszenia przeznaczona na realizację przedsięwzięcia może być traktowana we Wniosku o Pomoc Finansową jako udział środków własnych Wnioskodawcy, w innym przypadku, tzn. gdy samorząd terytorialny nie ma udziału własnego w stowarzyszeniu, co powinno być określone w statucie - dotacja taka traktowana jest jak inne dotacje i subwencje ze środków publicznych.

O fakcie finansowania inwestycji przez Gminę S. strona powodowa była informowana przed podpisaniem umów.

W dniu 31 marca 2004 r. została podjęta Uchwała nr XI/63/04 Rady Gminy S. w sprawie przystąpienia Gminy S. do wymienionych w uchwale Stowarzyszeń, w tym do OSP P.. Rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody (...) z dnia 7 maja 2004 r. stwierdzono nieważność powyższej uchwały. Informacja o rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody (...) została opublikowana w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym i Biuletynie Informacji Publicznej. Przedstawiciele pozwanego nie wiedzieli o uchyleniu uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do Stowarzyszenia.

W kwietniu 2004 roku - pracownica Biura (...) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa M. D. przeprowadziła wizytację wniosku pozwanego Stowarzyszenia.

Wizytacja polegała na sprawdzeniu czy dokumenty przedstawione na etapie składania wniosku zgadzają się z oryginalnymi. W trakcie wizytacji nie stwierdzono nieprawidłowości. Raport z wizytacji podlegał stwierdzeniu i zatwierdzeniu przez Kierownika Sekcji (...) Wniosku o Pomoc Finansową J. K. (2). W wizytacji pozwanego uczestniczył także pracownik powoda M. L. wraz z M. S.. W czasie kontroli pracownicy nie oglądali miejsc inwestycji, polegali w tym zakresie na zapewnieniach przełożonego J. B. (1).

W kwietniu 2004 r. pozwane Stowarzyszenie podjęło uchwałę nr 5/2004 o powołaniu komisji przetargowej dla prowadzenia przetargu nieograniczonego na wykonanie zadań objętych wnioskiem, zaś w dniu 17 czerwca 2004 r. zawarło z PW (...) Spółką jawną J. w K. umowę na wykonanie robót budowlanych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach programu S..

W dniu 27 czerwca 2004 r. została zawarta umowa nr (...) pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W. reprezentowaną przez J. B. (1) działającego na podstawie pełnomocnictwa Prezesa Agencji (...) w P., zwanym Beneficjentem, reprezentowanym przez A. Z. (1) - Prezesa Zarządu i J. S. (1).

Umowa określiła warunki i tryb udzielenia przez Agencję pomocy finansowej Beneficjentowi z funduszy Unii Europejskiej i funduszy krajowych - program S. w ramach publicznej infrastruktury turystycznej na obszarach wiejskich. Przedmiotem umowy była realizacja przedsięwzięcia polegającego na wzmoczeniu atrakcyjności sportowej i turystycznej miejscowości P. w terminie do 30 lipca 2005 r., którego zakres rzeczowy, terminy realizacji określał harmonogram rzeczowo finansowy, stanowiący załącznik nr 1 do umowy.

Przedsięwzięcie miało być realizowane w P., pow. (...). Agencja zobowiązała się udzielić, na warunkach określonych w umowie, pomocy finansowej, stanowiącej zwrot części kosztów kwalifikowanych poniesionych przez Beneficjenta na realizację przedsięwzięcia, w wysokości 123.971,72 zł, nie więcej niż 50% kwalifikowanych kosztów przedsięwzięcia wynoszących 247.943,44 zł. Kwota pomocy finansowej obejmowała środki krajowe w kwocie 30.992,93 zł i środki pochodzące z Unii Europejskiej w kwocie 92.978,79 zł. Pomoc finansowa miała być przekazana jednorazowo w wysokości 123. 971,72 zł, co stanowić miało zwrot poniesionych przez Beneficjenta 50% całkowitych kwalifikowanych kosztów przedsięwzięcia określonych w harmonogramie rzeczowo - finansowym.

Beneficjent zobowiązał się zapewnić środki na sfinansowanie całości kosztów przedsięwzięcia w wysokości 302.491 zł, która to kwota obejmowała udział własny Beneficjenta w kosztach kwalifikowanych w kwocie 123.971,72 zł (50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia) oraz refundowaną kwotę pomocy ze środków S. w kwocie 123.971,72zł (50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia) oraz koszty niekwalifikowane w kwocie 54.547,56 zł. W § 9 umowy zostały określone przypadki, w których Agencja może odmówić udzielenia pomocy finansowej, a w przypadku jej wcześniejszej wypłaty, zobowiązać Beneficjenta do jej zwrotu w całości, jeżeli wystąpi choćby jeden z przypadków wymienionych w § 9 pkt. a-m., w tym w przypadku niezrealizowania lub niepełnego zrealizowania przedsięwzięcia (§9 lit b) oraz złożenia przez beneficjenta fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub nieprawdziwych bądź nierzetelnych oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy (§ 9 lit h), nie udokumentowanie realizacji przedsięwzięcia w sposób określony w umowie (§ 9 lit e).

W §10 umowy przewidziano, że w razie wystąpienia choćby jednego z przypadków określonych w § 9 Agencja ma prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i wezwać Beneficjenta do zwrotu kwoty otrzymanej pomocy finansowej wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od daty przekazania przez Agencję pomocy finansowej na rzecz Beneficjenta, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do zapłaty. Rozwiązanie umowy w takim przypadku następowało z dniem doręczenia wypowiedzenia na adres Beneficjenta. Prawne zabezpieczenie wykonania przez Beneficjenta zobowiązań wynikających z umowy stanowił weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. Do umowy załączono harmonogram rzeczowo - finansowy stanowiący jej integralną część.

Wszystkie umowy dotyczące pozyskania funduszy z programu (...) musiały zostać podpisane do końca kwietnia 2004 roku. Jednocześnie z podpisywaniem umów były składane podpisy na wekslach i na deklaracjach wekslowych przez przedstawicieli klubów.

Ze strony Agencji do czuwania nad podpisywaniem umów została oddelegowana Z. S.. Na miejscu był też kierownik biura S. i biura obsługi wniosków Agencji (...). Funkcję inspektora nadzoru sprawował D. F., który nadzorował wykonywanie prac.

W dniu 18 lipca 2005 roku strony zawarły aneks do opisanej wyżej umowy określając termin zakończenia przedsięwzięcia na dzień 31 stycznia 2006 roku, do którego przyjęto zaktualizowany harmonogram rzeczowo-finansowy.

Pozwane Stowarzyszenie wykonywało prace w ramach umowy, w tym oświetlenie na ścieżce rowerowej, montaż koszy na śmieci przy ścieżce rowerowej i wiacie. W dniu 7 lutego 2006 roku strona powodowa przeprowadziła wizytację w terenie nr (...) w celu oceny wykonanych prac. Kontrolę przeprowadzał Ł. G., zaś raport zatwierdziła A. O. - p.o. Kierownika Sekcji (...) Wniosków i płatności.

W dniu 7 lutego 2006 r. pozwany złożył w (...) Oddziale Regionalnym (...) wniosek o płatność zgodnie z zawartą przez strony umową, wnosząc o przekazanie kwoty w wysokości 123.971,72 zł. Wraz z wnioskiem złożył oświadczenie, podpisane przez Prezesa Zarządu A. W. i S. dotyczące kosztów usług dotyczących realizacji inwestycji. Do wniosku o wypłatę załączono także wykaz rachunków dokumentujących poniesione koszty kwalifikowane oraz zestawienie rzeczowo - finansowe. W dniu 1 marca 2006 r. pozwane Stowarzyszenie złożyło powodowi Studium wykonalności inwestycji. W dniu 28 sierpnia 2006 r. powód przelał na rachunek bankowy pozwanego kwotę 123.971,72 zł.

W okresie od 21 czerwca 2010 roku do 29 października 2010 roku, na wniosek Prokuratury Okręgowej w Sieradzu powodowa Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła kontrolę doraźną w (...) Oddziale Regionalnym (...) w zakresie zbadania prawidłowości przyznania i wypłaty pomocy finansowej w ramach (...). Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły zarówno Stowarzyszeń jak i Agencji. Wyniki kontroli zostały przedstawione w piśmie skierowanym przez powoda do A. B. - Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Kontrola w pozwanym Stowarzyszeniu została przeprowadzona w dniu 19 października 2010 r. przez A. K. - Głównego Specjalistę Wydziału Polityki Antykorupcyjnej, Skarg i Wniosków, i L. B. - głównego specjalistę Wydziału Kontroli Wewnętrznej (...). Kontrola miała służyć potwierdzeniu realizacji projektu inwestycyjnego przez Beneficjenta Programu Operacyjnego S. w ramach umowy z dnia 27 czerwca 2004 r.

Pismem z dnia 27 maja 2011 r. powód wypowiedział umowę nr (...) z dnia 27 czerwca 2004 r., podając jako powód złożenie przez Beneficjenta fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów bądź nierzetelnych oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy tj. naruszenie § 9 lit. e) oraz h) ww. umowy. W uzasadnieniu wskazano, że chodzi po pierwsze o brak poprawnego zgłoszenia robót budowlanych do Starostwa Powiatowego w W. na zakres prac wykazanych w planie projektu, tj. naruszenie §9 lit h oraz lit e umowy. Do wniosku o przyznanie pomocy zostało dołączone zgłoszenie robót budowlanych z dnia 19 grudnia 2003 r. następującej treści: Modernizacja sanitariatów; modernizacja kuchni; utwardzenie parkingu; wymiana stolarki okiennej, wykonanie ogrodzenia na długości 230 mb., zagospodarowanie terenu, utwardzenie ścieżki rowerowej; modernizacja oświetlenia/wymianą opraw oświetleniowych, malowanie słupów; P. nr ewid. gruntów 703. W trakcie kontroli przeprowadzonej w 2010 r. starostwo potwierdziło wykonanie robót, ale o innej treści: budowa parkingu na samochody osobowe do 10 stanowisk; budowa chodnika o długości 250 mb, ogrodzenie strażnicy OSP P. nr ew. gruntów704/4.

Nadto pomoc finansowa z Programu S., łącznie z pomocą pochodzącą z innych środków publicznych, przekroczyła 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia tj. naruszenie § 3 ust. 1 w zw. z § 4 ust. 2, § 6 ust. 1 lit. b), § 9 lit. h) umowy. Wskazano, że chodzi o uchwałę Rady Gminy S. nr XI/63/04 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie przystąpienia Gminy S. do stowarzyszeń oraz zawiadomienie Gminy S. o przyznaniu środków przeznaczonych na realizację inwestycji w ramach programu S., które zostały uznane jako środki własne. Wskazano, że w trakcie przeprowadzonej w 2010 r. kontroli ustalono, iż Wojewoda (...) w trybie nadzoru stwierdził nieważność ww. uchwały Rady Gminy S., o czym (...) nie została poinformowana, co miało istotny wpływ na przyznanie i wypłatę pomocy, ponieważ skutek powyższego łączna pomoc pochodząca z innych środków publicznych przekroczyła 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, a więc Stowarzyszenie nie posiadało środków własnych w wysokości pozwalającej na sfinansowanie całości inwestycji.

Pismem z dnia 16 października 2011 roku strona pozwana zwróciła się do powoda z prośbą o ponowne rozpoznanie wypowiedzenia umów. W odpowiedzi strona powodowa poinformowała pozwane Stowarzyszenie, że jego wniosek został rozpoznany negatywnie, wobec czego pootrzymuje decyzję o wypowiedzeniu umowy.

W dniu 26 maja 2014 r. powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty wekslowej 240.478,03 zł, które to wezwanie doręczono pozwanemu 28 maja 2014 r.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 1 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu uznał J. B. (1) (kierownika Biura (...)) za winnego czynów określonych w punkcie I, II, III, IV wyroku z eliminacją określonych zapisów zarzutów i skazał go na karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 8 lat. Zarzut pkt II aktu oskarżenia dotyczył min. tego, że w okresie od listopada 2003 r. do października 2006 r, J. B. (1), pełniąc funkcję kierownika Biura (...), działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania dofinansowania ze środków krajowych oraz funduszy pomocowych przedakcesyjnych Unii Europejskiej z programu (...) w ramach działania 4 „Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”, schemat 4.3 „Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich”, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, działając w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w zarzucie VII niniejszego aktu oskarżenia, wykonując zadania, jakie zostały mu przydzielone w ramach wewnętrznej struktury grupy, obejmując świadomością nierzetelność przedłożonych dokumentów przez osoby reprezentujące Stowarzyszenia min. (...) G. w S. oraz samą Gminę S., którymi posłużyły się podczas aplikowania i rozliczenia dofinansowania, fikcyjność prowadzonej procedury przetargowej skutkującej wyłonieniem wykonawców poszczególnych inwestycji niezgodnie z obowiązującymi procedurami, nieformalne porozumienie, do jakiego doszło, pomiędzy Wójtem Gminy S. K. R., a osobami reprezentującymi przedsiębiorstwa wykonawców, niezgodność przeprowadzonych wizytacji terenowych przez pracowników (...) z procedurami (...) oraz fakt, iż rzeczywistym inwestorem był Urząd Gminy S., nie zaś formalnie zgłoszone, jako

beneficjenci stowarzyszenia, udzielając rady w zakresie procedur pozyskania środków z programu (...) i sprawując ogólny nadzór nad pozyskaniem przez wskazane podmioty dofinansowania, przygotowując niezbędne dokumenty dotyczące procedury przetargowej, wzoru studium wykonalności, wprowadził w błąd pracowników (...) z/s w W., co do:-faktycznej realizacji inwestycji przez działające na terenie Gminy S. stowarzyszenia podczas, gdy w rzeczywistości inwestorem była Gmina S., albowiem organy statutowe stowarzyszeń zostały pozbawione rzeczywistego wpływu na realizowane inwestycje;-uczestnictwa na poszczególnych etapach przygotowania wniosku, realizacji, rozliczenia wykonania inwestycji osób uprawnionych do reprezentacji stowarzyszeń,-rzetelności przedkładanych przez beneficjentów dokumentów dotyczących funkcjonowania stowarzyszeń oraz posiadania wymaganego wkładu własnego dla realizacji inwestycji,-rzetelności przedłożonych dokumentów i zachowania określonych przepisami prawa procedur przetargowych stanowiących niezbędny warunek przyznania, a następnie wypłaty pomocy finansowej, podczas gdy złożenie podpisów przez osoby uprawnione na przygotowanych przez niego dokumentach: informacjach o wyniku przetargu, formularzach przedłożenia ofert przetargowych, powiadomieniach o wyborze i odrzuceniu oferty, raportach z sesji otwarcia ofert, raportach z przetargu, arkuszach selekcji technicznej ofert i zgodności z wymogami formalnymi, listach kontrolnych otwarcia ofert, uchwałach poszczególnych stowarzyszeń w sprawie powołania komisji przetargowej, zaproszeniach do udziału w przetargu skierowanych do poszczególnych przedsiębiorstw wykonawców, zbiorczych zestawieniach ofert, umowach z wykonawcami poszczególnych inwestycji, co nastąpiło na przygotowanych przez niego dokumentach zawierających pełne dane dotyczące wyłonienia wykonawcy przed rozpoczęciem procedur przetargowych;- prawidłowości przeprowadzonej wizytacji terenowej na etapie rozpoznawania wniosku o dofinansowanie i rzetelności sporządzonego na tej podstawie raportu z przeprowadzenia przedmiotowej czynności, co do rzeczywistego jej przebiegu, uczestnictwa w czynności osób uprawnionych do reprezentacji poszczególnych stowarzyszeń oraz weryfikacji danych wskazanych we wniosku w miejscu realizacji inwestycji.

Tym samym wyrokiem Sąd uznał D. F. (inspektora nadzoru robót budowlanych, który reprezentował stowarzyszenia) za winnego czynów określonych w punkcie IX, X,XI,XII wyroku i skazał go na karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 7 lat.

Po przeprowadzeniu oględzin biegły sądowy z zakresu budownictwa inż. M. Ł. stwierdził wykonanie przez stronę pozwaną prac objętych umową.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, uznając je za wiarygodne. Sąd pominął także dowód z zeznań świadków J. S. (2), P. G., A. D., którzy nie posiadali żadnych istotnych informacji w sprawie. Sąd uznał za wiarygodną opinię biegłego sądowego M. Ł., która została wydana po dokonaniu oględzin prac wykonanych w ramach umowy zawartej w dniu 27 czerwca 2004 r. nr (...) - (...). Opinia ta jest zdaniem sądu jednoznaczna i konsekwentna. Biegły wydał opinię uzupełniającą, w której wyjaśnił wątpliwości strony pozwanej. W szczególności wskazał, że z uwagi na upływ czasu pewne elementy zakupionego wyposażenia czy elementy infrastruktury jak np. kosze na śmieci, czy elementy ogrodzenia mogły ulec zużyciu i zostać zastąpione innymi przedmiotami. Nadto warunkiem zawarcia umowy nie było wykonanie prac wyłącznie na terenie stanowiącym własność pozwanego Stowarzyszenia. Tym samym część prac została wykonana w ramach umowy na większej powierzchni aniżeli znajdująca się w posiadaniu strony pozwanej - dotyczy to min. parkingu i modernizacji szlaków pieszych oraz oświetlenia. Okoliczności te potwierdziły zeznania świadka R. L., które w ocenie Sądu są wiarygodne.

W tych okolicznościach Sąd na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. oddalił wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne i ocenę materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji uznał, że źródłem roszczenia powódki jest treść umowy zawartej przez strony. Ocena zasadności roszczenia musi polegać na stwierdzeniu, czy pozwane Stowarzyszenie naruszyło swoje obowiązki umowne i czy w związku z tym powód był uprawniony do wypowiedzenia umowy i żądania zwrotu wypłaconej pozwanemu pomocy finansowej wraz z odsetkami. Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 353¹ k.c. oraz art. 354 k.c. Uznał również, że weksel dołączony do

pozewu nie ma charakteru abstrakcyjnego - jako wystawiony w celu zabezpieczenia roszczeń powoda z umowy dzieli byt stosunku podstawowego.

Zgodnie z § 10 ust. 1 umowy powodowa agencja mogła wypowiedzieć umowę ze skutkiem od chwili doręczenia wypowiedzenia w razie wystąpienia jednej z sytuacji przewidzianych w § 9 umowy. Powódka stoi na stanowisku, że zasadność wypowiedzenia umowy i związane z tym żądanie zwrotu przyznanej dotacji wynika ze złożenia przez pozwane Stowarzyszenie fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub nieprawdziwych bądź nierzetelnych oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy (§9 h oraz e umowy). Powódka nie oparła wypowiedzenia umowy na zarzucie niezrealizowania lub niepełnego zrealizowania przedsięwzięcia (par. 9b umowy).

Zdaniem Sądu powódka w żaden sposób nie udowodniła, że pozwane Stowarzyszenie wprowadziło ją w błąd poprzez składanie fałszywych bądź nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy. (...), jako podmiot wykonujący obowiązki związane z dysponowaniem środkami publicznymi, była uprawniona i zobowiązana do sprawowania kontroli nad spełnieniem warunków przyznania pomocy finansowej od momentu złożenia wniosku o pomoc finansową, aż do chwili dokonania płatności na rzecz beneficjenta. Na etapie składania wniosku wymogi formalne wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem o dofinansowanie zostały zachowane - Stowarzyszenie zostało prawidłowo zarejestrowane oraz złożyło prawidłowo wypełniony wniosek o dofinansowanie wraz z wymaganymi załącznikami. Osoby odpowiedzialne za weryfikację formalną wniosku ze strony Agencji nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości. W dokumentacji wnioskowej pozwany wskazał jednoznacznie źródło pochodzenia własnego udziału w inwestycji - że były to środki przekazane przez Gminę S.. Gmina S. w dniu 31 marca 2004 r. podjęła uchwałę, na mocy której przystąpiła m.in. do pozwanego Stowarzyszenia. Agencja, w świetle tej uchwały, uznała środki wniesione przez Gminę, za środki własne beneficjenta.

Do wniosku załączono także wynik finansowy uzyskany przez Stowarzyszenie w 2002 r. i plan finansowy na rok 2003. Analiza wymienionego dokumentu jednoznacznie wskazuje, że Stowarzyszenie nie posiadało własnych środków finansowych, pozwalających na udział w programie bez dotacji Gminy. Takie zachowanie powódki niewątpliwie nie było prawidłowe i uzasadniało odmowę podpisania umowy, zwłaszcza że rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody (...) stwierdzono nieważność uchwały Rady Gminy o przystąpieniu m.in. do OSP P.. Informacja o stwierdzeniu nieważności uchwały została opublikowana w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a zatem była podana do publicznej wiadomości. Powódka zatem nie może wywodzić dla siebie korzystnych skutków prawnych ze swojej niewiedzy w tym zakresie lub zaniedbań.

Po drugie, powódka w żaden sposób nie udowodniła, że pozwane Stowarzyszenie wprowadziło ją w błąd. Obowiązek weryfikacji dokumentów i prawidłowości finansowania przedsięwzięcia spoczywał na Agencji. Stwierdzić należy, że uchybienia w zakresie weryfikacji wniosku o płatność w odniesieniu do źródeł finansowania leżały po stronie pracowników powoda.

W ocenie Sądu strona powodowa nie może z niekompetencji swoich pracowników wywodzić pozytywnych skutków w postaci możliwości domagania się zwrotu sumy dotacji. Prawidłowa weryfikacja wniosku o pomoc finansową nie pozwoliłaby bowiem na jej przyznanie. Skoro zatem przedstawiciele powódki, państwowej osoby prawnej, zaakceptowali taką formę finansowania przedsięwzięcia i dopuścili do podpisania umowy, a centrala Agencji wypłaciła dotację - to brak jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, że nieuczciwe działanie pozwanego doprowadziło do wypłaty tych środków.

Sąd pierwszej instancji uznał również, że zgodnie z przyjętą przez Agencję interpretacją, środki pochodzące z jednostki samorządu terytorialnego należało klasyfikować na dwa sposoby: w przypadku gdy Gmina jest członkiem stowarzyszenia jako środki własne, a gdy nie była członkiem - jako pomoc publiczną. Powołana powyżej uchwała Rady Gminy S. została podjęta w wykonaniu instrukcji podanych przez Agencję. Niewątpliwie, na skutek uchylenia przedmiotowej uchwały przez organ nadzorczy, ani w momencie składania wniosku, ani podpisywania umowy między stronami, Gmina S. nie była członkiem Stowarzyszenia. Nieprawidłowość ta obciąża jednak powódkę jako

podmiot profesjonalny, którego pracownicy nie stwierdzili żadnych nieprawidłowości, a przeciwnie, sami doradzili pozwanemu, by Gmina doń przystąpiła, że umożliwi to udzielenie dotacji.

Jeżeli chodzi o zarzut dotyczący istnienia dwóch zgłoszeń robót budowlanych o różnej treści (jednego złożonego jako załącznik do wniosku o pomoc finansową, a drugiego złożonego do Starostwa Powiatowego w W.) Sąd Okręgowy uznał, że okoliczność ta nie wypełnia przesłanek żadnego z punktów umowy skutkującego utratą pomocy finansowej (§ 9 umowy). W szczególności nie zostało udowodnione, żeby przedmiotowy dokument był dokumentem fałszywym lub stwierdzającym nieprawdę (§ 9 pkt. h umowy). Należy wskazać, że zakres prac w obydwu zgłoszeniach nie różni się od siebie istotnie. Wskazany w § 2 ust. 1 umowy jej przedmiot nie pokrywa się w całości z treścią żadnego ze zgłoszeń robót budowlanych znajdujących się w aktach sprawy. Powód zatem nie wykazał, w jaki sposób powyższa okoliczność wywarła istotny wpływ na przyznanie pomocy, co było warunkiem koniecznym aby miał prawo rozwiązać umowę w świetle jej § 10 ust. 1 w zw. z § 9 pkt. h. Sąd pierwszej instancji zwrócił też uwagę na fakt, że Agencja z przyczyn leżących po stronie jej pracowników zdecydowała się zawrzeć umowę w okolicznościach, w których obiektywnie patrząc nie powinna była tego uczynić. W takiej sytuacji dochodzenie przedmiotowego roszczenia należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i podlegające oddaleniu, nawet w sytuacji, gdyby z prawnego punktu widzenia, któryś z zarzutów powódki okazał się zasadny. Podkreślić przy tym należy, iż deklarowane prace zostały wykonane zgodnie z umową i służą nie tylko członkom pozwanego Stowarzyszenia, ale całej lokalnej społeczności.

Wobec powyższego, Sąd uznał że żądanie zwrotu wypłaconej kwoty dofinansowania nie było zasadne, a zatem powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Powyższy wyrok zaskarżyła strona powodowa w całości. Zarzuciła: naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., mające wpływ na wynik sprawy, poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, zgodnie z logiką i doświadczeniem życiowym, wobec rozbieżności pomiędzy dostarczoną do powodowej Agencji wraz z wnioskiem o pomoc finansową kopią zgłoszenia robót budowlanych, które miało rzekomo zostać złożone przez pozwanego w Starostwie Powiatowym w W., a informacją Starostwa Powiatowego w W., że powyższy dokument nigdy nie został złożony, w konsekwencji naruszenie art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodzi skutki prawne, iż pozwany wprowadził go w błąd poprzez składanie fałszywych lub nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały wpływ na przyznanie pomocy, podczas gdy powód przedstawił pismo ze Starostwa Powiatowego w W., które potwierdza, że wraz z wnioskiem o pomoc finansową pozwany złożył nierzetelny i stwierdzający nieprawdę dokument; naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego zgodnie z logiką i doświadczeniem życiowym i w konsekwencji przyjęcie, iż pozwany nie składał do powodowej Agencji fałszywych bądź nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały wpływ na przyznanie pomocy, z pominięciem istotnej części materiału dowodowego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie sygn. akt II K 76/15, z którego wynika, że większość dokumentów i oświadczeń składanych przez pozwanego na etapie składania wniosku o pomoc finansową, a także na etapie składania wniosku o płatność, było nierzetelnych i stwierdzało nieprawdę, a w konsekwencji naruszenie art. 11 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, wobec przyjęcia przez Sąd I instancji, że powód nie udowodnił nierzetelności dokumentacji składanej powodowi przez pozwanego, naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego zgodnie z logiką i doświadczeniem życiowym i w konsekwencji przyjęcie, że deklarowane przez pozwanego prace objęte dofinansowaniem z Programu (...) zostały wykonane zgodnie z umową, w sytuacji gdy z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa wynika, że prace inwestycyjne były dokonywane przez pozwanego w dowolnych miejscach w miejscowości P., w oderwaniu zupełnie do dokumentacji składanej przez pozwanego powodowi, a parking na działce nr (...) przed budynkiem OSP nie został wykonany w roku 2005 w ramach realizacji inwestycji objętej dofinansowaniem z Programu (...), lecz w roku 1994, w którym OSP P. obchodziły 75 - lecie powstania, naruszenie art. 11 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., mające wpływ na wynik sprawy, poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż powód nie

udowodnił, iż dokumentacja sporządzona przez pozwanego albo na zlecenie pozwanego jest nierzetelna, podczas gdy z wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie sygn. akt II K 76/15 wynika, że większość dokumentów i oświadczeń składanych przez pozwanego na etapie składania wniosku o pomoc finansową, a także na etapie składania wniosku o płatność, było nierzetelnych i stwierdzało nieprawdę, naruszenie przepisów procesowych o domniemaniach wynikających z dokumentu urzędowego mające wpływ na wynik sprawy - tj. art. 244 k.p.c. – wyżej powołanego wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu, z którego wynika, że większość dokumentów i oświadczeń składanych przez pozwanego na etapie składania wniosku o pomoc finansową, a także na etapie składania wniosku o płatność, było nierzetelnych i stwierdzało nieprawdę, naruszenie prawa materialnego, tj. art. 353¹ k.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu i bezpodstawne przyjęcie przez Sąd I instancji, iż złożenie przez pozwanego w toku postępowania o przyznanie dofinansowania, dokumentu w postaci zgłoszenia budowlanego rzekomo złożonego w Starostwie Powiatowym w W., w sytuacji wykazania przez powoda, iż taki dokument nigdy nie został złożony w Starostwie, nie jest wystarczającą podstawą faktyczną i prawną do wypowiedzenia umowy dotacji łączącej strony i żądania zwrotu dotacji, naruszenie art. 6 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, gdyż podniesienie przez pozwanego zarzutów ze stosunku podstawowego (porozumienia wekslowego) nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej, w dalszym ciągu zatem to na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 6 k.c.), czego pozwany w niniejszej sprawie nie udowodnił, naruszenie prawa materialnego tj. art. 65 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię tego przepisu, tj. dokonanie wadliwej interpretacji umowy łączącej strony, poprzez bezpodstawne przyjęcie, że brak było podstaw do wypowiedzenia umowy, w sytuacji gdy jest nierzetelne zgłoszenie robót budowlanych oraz inne dokumenty wytworzone przez pozwanego albo osoby trzecie na zlecenie pozwanego wymienione w sentencji wyroku karnego Sądu Okręgowego w Sieradzu oraz wyroku karnego Sądu Okręgowego w Sieradzu II Wydział Karny z dnia 4 marca 2016r., sygn. akt II K 3/16, naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 233§ 1 k.p.c. poprzez przerzucenie ciężaru dowodu w zakresie udowodnienia nierzetelności zgłoszenia budowlanego na powoda, podczas gdy powód wykazał, że powyższy dokument nie został złożony w przez pozwanego w Starostwie Powiatowym w W., a pozwany jako dłużnik wekslowy nie wykazał że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 6 k.c.), naruszenie przepisów postępowania, tj. nierozpoznanie istoty sprawy -naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. - poprzez nie poczynienie ustaleń na okoliczność wykonania przez pozwanego prac objętych umową, co umożliwiłoby Sądowi I instancji prawidłową ocenę dowodów w zakresie nierzetelności dokumentacji złożonej przez pozwanego, w tym zgłoszenia budowlanego, naruszenie prawa materialnego, tj. § 26 a ust. 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 102, poz. 928, z późn. zm. – dalej jako: „rozporządzenie z 2002 r.”) poprzez jego niezastosowanie, wobec przyjęcia przez Sąd I instancji, że pozwany nie jest zobowiązany do zwrotu powodowi otrzymanej od niego pomocy finansowej w ramach Programu (...), pomimo naruszenia przez pozwanego zasad konstruowania budżetu przedsięwzięcia i sfinansowania inwestycji w całości ze środków publicznych; naruszenie art. 5 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, przez przyjęcie przez Sąd I instancji, iż dochodzenie w niniejszej sprawie roszczenia przez powoda narusza zasady współzycia społecznego w sytuacji, w której pomoc finansowa została wypłacona pozwanemu w związku z działaniem zorganizowaniem grupy przestępczej w Gminie S. (której część członków już została prawomocnie skazana), na podstawie stwierdzających nieprawdę dokumentów, w sprawie w której członkom władz Stowarzyszenia postawiono zarzuty karne związane z uzyskaną pomocą finansową z Programu (...) (sprawa karna nadal jest w toku), w sytuacji w której pozwany nie wykonał całości inwestycji zgodnie z umową i naruszenie art. 410 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. przez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy Sąd I instancji uznał, iż umowa nr (...) nie powinna zostać w ogóle zawarta pomiędzy stronami, gdyż naruszała przepisy § 26a ust. 10 rozporządzenia z 2002 r.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji według norm prawem przepisanych, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie okazała się uzasadniona.

Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która uprawniła do sformułowania tezy, że powodowa Agencja nie zdołała udowodnić podstaw wypowiedzenia łączącej ją z pozwanym stowarzyszeniem umowy. Nie powielając ustaleń, którym Sąd Okręgowy dał wyraz w niezmiernie wnikliwym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i odnosząc się sumarycznie do ponad miarę rozbudowanych zarzutów apelacji, należy jedynie przypomnieć, że wypowiedzenie umowy opierało się na dwóch podstawach. Podstawy te zarazem wyznaczały zakres kognicji sądów w tej sprawie co oznacza, że uchylały się uwadze sądu, biorąc pod uwagę zasady wyrażone art. 3 i 232 zdanie pierwsze k.p.c. ewentualne inne, możliwe przyczyny uprawniające stronę powodową do odstąpienia od umowy, o ile nie zostały przez nią wykorzystane w tym celu.

Po pierwsze zatem, powołano się na brak poprawnego zgłoszenia robót budowlanych do Starostwa Powiatowego w W., co miało stanowić o naruszeniu § 9 lit h oraz lit e umowy. Do wniosku o przyznanie pomocy zostało bowiem dołączone zgłoszenie robót budowlanych z dnia 19 grudnia 2003 r. następującej treści: Modernizacja sanitariatów; modernizacja kuchni; utwardzenie parkingu; wymiana stolarki okiennej, wykonanie ogrodzenia na długości 230 mb., zagospodarowanie terenu, utwardzenie ścieżki rowerowej; modernizacja oświetlenia/wymianą opraw oświetleniowych, malowanie słupów; P. nr ewid. gruntów 703. W trakcie kontroli przeprowadzonej w 2010 r. starostwo potwierdziło natomiast wykonanie robót, ale o innej treści: budowa parkingu na samochody osobowe do 10 stanowisk; budowa chodnika o długości 250 mb, ogrodzenie strażnicy OSP P. nr ew. gruntów704/4.

Po drugie, pomoc finansowa z Programu S., łącznie z pomocą pochodzącą z innych środków publicznych, przekroczyła 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, co miało skutkować naruszeniem § 3 ust. 1 w zw. z § 4 ust. 2, § 6 ust. 1 lit. b, § 9 lit. h umowy. Wskazano, że chodzi o uchwałę Rady Gminy S. nr XI/63/04 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie przystąpienia Gminy S. do stowarzyszeń oraz zawiadomienie Gminy S. o przyznaniu środków przeznaczonych na realizację inwestycji w ramach programu S., co do której to uchwały Wojewoda (...) stwierdził jej nieważność.

Odnosząc się do pierwszej z podstaw należy przypomnieć, że zgodnie z § 9 ust. h umowy, Agencja była uprawniona do odstąpienia od umowy w razie złożenia przez Beneficjenta fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub nieprawdziwych bądź nierzetelnych oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy. Umowa nie zawiera własnej definicji fałszu dokumentu, stąd należy się odwołać do rozumienia tego pojęcia przyjętego na gruncie prawa karnego. Art. 270 § 1 k.k., usytuowany w Rozdziale XXXIV „Przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów” obejmuje dwa przestępstwa: podrobienie i przerobienie dokumentu. Podrobienie dokumentu sprowadza się do sporządzenia takiego zapisu informacji, któremu nadaje się pozory autentyczności, w szczególności zaś, iż pochodzi od określonego wystawcy. Z kolei przerobienie dokumentu polega na nadaniu mu innej treści niż pierwotnie posiadał. Jak przyjmuje się w piśmiennictwie, przerobienie polegać może na wszelkiego rodzaju mechanicznym oddziaływaniu na treść dokumentu. Może to być dokonanie skreśleń, wymazanie, uczynienie dopisków, wywabienie, kilkakrotne powielenie z zakryciem części dokumentu itp. W literaturze i orzecznictwie na gruncie art. 270 KK przyjmuje się, że dla realizacji znamion podrobienia lub przerobienia dokumentu nie ma znaczenia, czy jego treść odpowiada stwierdzonemu w nim stanowi faktycznemu, czy też nie. Okoliczność ta ma znaczenie w przypadku tzw. fałszu intelektualnego z art. 271 KK, który polega na poświadczeniu nieprawdy przez osobę, która dany dokument wystawiła, w odróżnieniu od tzw. fałszu materialnego o jakim mowa w art. 270 KK [por. W. W., w: A. Z. (red.), Kodeks karny. Część szczególna. T. II. Komentarz do art. 212 – 277d KK, W. 2017, s. 694 i n.; M. Ż., w: M. K., R. Z. (red.), Kodeks karny. Część szczególna. T. II. Komentarz do art. 222–316, W. 2013, s. 458, J. B., Dokument jako przedmiot ochrony prawnokarnej, s. 92.

Przenosząc powyższe, ogólne rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że strona powodowa nie sprostала ciężarowi udowodnienia fałszu powyższych dokumentów, ani ich nieprawdziwości. W istocie zakres robót budowlanych uwidocznionych na zgłoszeniu załączonym do wniosku – (k. 44) i złożonym w Starostwie Powiatowym – (k. 92) różnią się. Różnice te nie są jednak istotne. Ponadto wskazany w § 2 ust. 1 umowy jej przedmiot nie pokrywa się w całości z treścią żadnego ze zgłoszeń robót budowlanych znajdujących się w aktach sprawy. Powód zatem nie wykazał, w jaki sposób powyższa okoliczność mogła wywrzeć istotny wpływ na przyznanie pomocy, co było warunkiem koniecznym aby miał prawo rozwiązać umowę w świetle jej § 10 ust. 1 w zw. z § 9 pkt. h.

Nie można było również za zasadny uznać zarzutu naruszenia art. 11 k.p.c., którego apelujący upatrywał w pominięciu wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 1 lutego 2016 r., zapadłego w sprawie sygn. akt II K 76/15, z którego wynika, że – jak czytamy w apelacji - większość dokumentów i oświadczeń składanych przez pozwanego na etapie składania wniosku o pomoc finansową, a także na etapie składania wniosku o płatność, było nierzetelnych i stwierdzało nieprawdę. Już w samej redakcji zarzutu kryje się błąd, skoro mowa w niej o większości dokumentów, nie zaś o tym, na który powołała się powodowa agencja, odstępując od umowy.

Apelujący pomija również fakt przeprowadzenia prac objętych umową, która to okoliczność została ustalona przez Sąd pierwszej instancji w oparciu o dowód z opinii biegłego.

Należy wreszcie przypomnieć, że w dniu 7 lutego 2006 roku strona powodowa przeprowadziła wizytację w terenie w celu oceny wykonanych prac.

Odnosząc się do drugiej podstawy należy przypomnieć, że na etapie składania wniosku o dofinansowanie, wymogi formalne wniosku uznane zostały przez stronę powodową za spełnione. Osoby odpowiedzialne za weryfikację formalną wniosku ze strony Agencji nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości. W dokumentacji wnioskowej pozwany wskazał jednoznacznie źródło pochodzenia własnego udziału w inwestycji - że były to środki przekazane przez Gminę S.. Gmina S. w dniu 31 marca 2004 r. podjęła uchwałę, na mocy której przystąpiła m.in. do pozwanego Stowarzyszenia. Agencja, w świetle tej uchwały, uznała środki wniesione przez Gminę, za środki własne beneficjenta. Co więcej, jak wynika z ustaleń Sądu pierwszej instancji, w dniu 22 marca 2004 r. M. W. – pracownik powodowej Agencji przeprowadziła rozmowę telefoniczną z I. K. z Departamentu (...) i (...). W wyniku tej rozmowy zostało ustalone, że jeżeli w Stowarzyszeniu samorząd terytorialny ma co najmniej 1% udziału, co jest określone w statucie, to przyznana dotacja z budżetu np. gminy dla stowarzyszenia przeznaczona na realizację przedsięwzięcia może być traktowana we Wniosku o Pomoc Finansową jako udział środków własnych Wnioskodawcy. Z kolei w kwietniu 2004 r. wniosek pozwanego stowarzyszenia był wizytowany przez stronę powodową. Wizytacja polegała na sprawdzeniu czy dokumenty przedstawione na etapie składania wniosku zgadzają się z oryginalnymi i w jej trakcie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W konsekwencji nie naruszył również Sąd pierwszej instancji wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego (§ 26 a ust. 10 rozporządzenia z 2002 r., art. 58, 410 i 5 k.c.).

Strony zawarły umowę określającą warunki i tryb udzielenia przez pozwaną Agencję, działającą w ramach organizatorskich funkcji Państwa i dysponującą środkami publicznymi, pomocy finansowej pozwanemu Stowarzyszeniu. Podstawę prawną procesu przygotowania do zawarcia tej umowy, jej poszczególnych postanowień, wreszcie nadzoru nad jej wykonywaniem stanowiły zarówno przepisy prawa publicznego (§ 2 i n. rozporządzenia z 2002 r.) a także prawa cywilnego (art. 353¹ k.c.). W tej sytuacji należy do niej stosować odpowiednie unormowania również prawa cywilnego. Zgodnie z art. 354 k.c. obie strony stosunku zobowiązaniowego winny wykonywać umowę zgodnie z jej treścią i w sposób odpowiadający jej celowi społeczno-gospodarczemu. Zarówno proces przygotowania dokumentacji, koniecznej dla zawarcia umowy, jak i prowadzenia robót finansowanych mocą tej umowy, odbywał się w całości we współdziałaniu i pod kontrolą powodowej agencji, jako podmiotu, który w imieniu Państwa miał gospodarować środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej, a zatem przede wszystkim zarządzać prawidłowym wykorzystaniem funduszy wspólnotowych. Zarówno weryfikacja zgodności wniosków z wymogami określonymi w rozporządzeniu z 2002 r., ocena i ustalenie listy wniosków, jak i kontrola na miejscu realizacji

inwestycji odbywały się w ramach § 21 rozporządzenia z 2002 r. Apelująca nie może skutecznie powoływać się na fakt, że jej prominentny urzędnik, wraz z innymi osobami, następnie został skazany w związku z nieprawidłowościami w zakresie wykonywania swoich obowiązków aby uzasadnić odstąpienie od mowy w sytuacji, w której umowa ta przez stronę pozwaną została w całości wykonana.

Podobne stanowisko wyraził również Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 18 stycznia 2018 r., I ACa 587/17, L.).

Dochodzenie przedmiotowego roszczenia w tym stanie faktycznym i przy tych ustaleniach nie zasługuje na ochronę również na gruncie klauzuli generalnej, objętej art. 5 k.c.

Mając powyższe względy na uwadze, jak również treść art. 385 k.p.c., apelację należało oddalić.

O zwrocie kosztów procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego ustalone zgodnie z § 2 ust. 7 w zw. z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U 2015. 1800 z późn. zm.).